

Natur- & Miljørådet

Referat af møde i Natur- & Miljø-rådet den 20. maj 2021 kl. 17 - 19.

Mødet foregik fysisk på Greve Rådhus.

Medlemmer/deltagere	Til stede
Formand, Byrådsmedlem Torben Hoffmann	X
Danmarks Naturfredningsforening, Lars Bjarne Nielsen + Jon Sommer Nagel	X
Danmarks Sportfiskerforbund, Mogens Hansen	Afbud
Friluftsrådet, Gitte Larsen	Afbud
Handicaprådet, Allan Jørgensen	X
Vandsamarbejdet Greve I/S, Mads Ærtebjerg Nielsen	X
Greve Kogræsserforening, Finn Skalander	X
Jægerforbundet, Ole Kahlen	X
Naturvejlederforeningen Nikolaj Mathiesen	X
Landboforeningen Gefion, Søren Nymann	
Dansk Ornitologisk Forening, Klaus Homøe	
Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd, Ernst Seiling Olsen	X
Naturstyrelsen, Midtsjælland, Jens Peter Simonsens	Afbud

Strandparken I/S, Rune Byrnak-Storm	X
I/S Hedeland, Tina Vesth	
Greve Sportsfiskerforening, Jan Brejning	
Køge Bugt Naturstrand, Kasper Schramm-Hansen	
Køge Bugt Naturstrand, Karina Schramm-Hansen	
Greve Museum, Anton Pihl	X
Køge Bugt Stenrev, Allan Scheller + Natahlie Jacomo	X

Øvrige deltagere:

Heidi Serny Jacobsen Byrådsmedlem

Mikkel Peter Sohn Witthøft Byrådsmedlem

Tina H. Jepsen, Borgerrådgiver

Peter H. Schaarup, Enhedschef for Byg & Miljø

Tommy Koefoed, Civilingeniør, Center for Teknik & Miljø

Line Sandholm Hermansen, Skov- og Landskabsing. Center for Teknik & Miljø

Julie Lynge, Klimakoordinator

Karen M. Knudsen, Miljøtekniker, Center for Teknik & Miljø

Referat**1. Velkomst ved formand, Byrådsmedlem Torben Hoffmann.**

Torben Hoffmann bød velkommen

2. Kort præsentationsrunde

Kort præsentation af deltagerne.

3. Præsentation af kommunes borgerrådgiver og funktionen og en snak om forventninger og hvordan rådets medlemmer kan bruge funktionen. V Tina H. Jepsen, Greve kommune

Greve Kommune har i 2020 ansat Tina som Borgerrådgiver. Funktionen har overordnet to spor, retssikkerhed og dialog. Borgerrådgiveren er ansat af Byrådet og adskilt fra kommunens administration. Tina kan hjælpe når dialogen er gået i hårdknude og styrke borgernes retssikkerhed. Tina fortalte, at det ikke er natur og miljøområdet, "der pt. fylder på bordet", det gør klager til gengæld. Byrådet er optaget af at lære af situationerne: "Hvilke fejl begås, og

hvad kan vi gøre for at rette op på dem og undgå dem en anden gang.” En del af de klager Tina modtager viser sig ved nærmere gennemgang ikke at være klager, men misforståelser. Tina oplyste om, at hun ikke tager klager op, der er ældre end to år. Tina udarbejder en årsberetning én gang årligt, som forelægges Byrådet.

Du kan læse mere om Borgerrådgiveren på Greve Kommunes hjemmeside: <https://www.greve.dk/borgerr%C3%A5dgiver> I højre side ligger en pjeces. Hvis du har forslag til hvor pjecen kan placeres, så kontakt Tina på tlf. 43973794 fra 10-12

4. Risikostyringsplan for stormflod v Tommy Koefoed, Greve Kommune Borgermøde Byrådssalen.

Tommys oplæg var et udpluk fra planen, der er i høring og som kan ses her: <https://www.greve.dk/borger/miljoe-og-affald/kystbeskyttelse/risikostyringsplan/>

Tommys præsentation fra mødet vedlægges i bilag. Til orientering var der Borgermøde om forslag til risikostyringsplanen 2021 – 2027 den 31. maj.

Tommy fortalte, at de sidste 60-70 år har Køge Bugt været rolig, men ser man i arkiver, kirkebøger mv., kan man se, at der til tider har været høj vandstand. Det er hændelser, der sker, men ikke så tit. Dertil skal lægges den viden, at havvandsstigningen vil stige, og formentligt tage fart på fra midten af dette århundrede. Skadeopgørelsen viser derfor, at der er stor forskel på skadens omfang ved hændelserne i takt med klimaforandringernes udvikling. Fra et omfang på 100 mio. disse år til 1 mia. om 100 år. Derfor vil behovet for kystsikring være forventelig på sigt.

Herefter gennemgik Tommy tiltagene i planudkastet. De største skader vil ske i fire sammenhængende boligområder: Ved Greve Marina og Lille Vejle Å, ved Olsbækkens udløb, I Greve Strand nord for Mosede Havn og I Karlslunde Strand. Områderne ved Olsbækkens udløb og Mosede Havn ligger lavere end Karlslunde Strand og skal sikres først. Tommy fortalte om Cost-benefit analysen, der viser, at det ikke kan betale sig med et dige de to steder inden for de næste 20-40 år, samt at et dige langs hele stranden først er relevant noget senere/slutningen af århundredet i takt med havvandsstigningen og deraf forværrede stormflodsskader. Dertil kommer nødvendigheden af samarbejde mod nord, hvor sikringsniveauet er nødt til at være højere pga. at størrelsen af skadesomfanget ved en stormflod er højt i hovedstaden. I den forbindelse har Greve i samarbejde med kommunerne mod nord (Ishøj, Brøndby, Vallensbæk, Hvidovre) indsendt en ansøgning til EU om et projekt, der løfter indsatsen.

Tommy fortalte, at sandsynligheden for sammenfald mellem nedbør og stormflod er meget lille, men at dette også indgår i beregningerne bag fare-, risiko- og skadeskort.

Torben rejste udfordringen med om der var kendskab til de sikringsniveauer, der ville blive nødvendige at tænke ind i udviklingen af fx havnene. Tommy svarede, at koterne vil blive skrevet ind i kommuneplanen, så de også indgår i lokalplaner, når der skal ske udvikling af områder. Det blev aftalt, at administrationen vil gøre havnene opmærksomme på udviklingen, fx via inddragelse på et særskilt møde.

Derpå blev problematikken med kystsikring øst for Strandvejen drøftet. Der er nationalt gældende økonomiske fordelingsnøgler og vejledninger, men det er svært at udarbejde et projekt, når ikke grundejerne er organiseret i en håndfuld grundejerforeninger.

Jon spurgte til ekstremhændelserne, og om hvorvidt stenrev kan virke som bølgebrydere. Tommy svarede, at det er muligt, men kræver udregninger og hydrauliske undersøgelser. Det vil også indgå i vurdering af yderligere kystbeskyttelsesmuligheder, samt indgår i EU LIFE projektet.

5. Danmarks Vildeste Kommune - vi vil gerne høre jeres forslag til hvad vi kan gøre for at vinde konkurrencen v/ Peter H. Schaarup Greve Kommune

Peter indledte med at vise hjemmesiden for konkurrencen frem.

<https://www.dkvild.dk/>

Naturen er i krise i Danmark og på verdensplan. Derfor har miljøministeren igangsat kampagnen "Sammen og et vildere Danmark". Som en del af kampagnen dyster 92 af landets 98 kommuner om at blive Danmarks vildeste kommune. Her gælder det om at gøre noget vildt for naturen.

Herefter viste Peter Greve Kommunes hjemmeside om projektet.

<https://www.greve.dk/borger/miljoe-og-affald/vild-i-greve/>

Foreløbig er følgende projekter i støbeskeen og andre vilde ideer er velkomne.

Olsbækeng – Det nye naturareal midt i kommunen

Olsbækeng skal færdiggøres og indvies som en rekreativ naturperle for områdets beboere. Olsbækeng skal indgå som et aktivt undervisningsselement i de omkringliggende skoler.

Kørerne er nu kommet på græs som en forsøgsordning i to år. Borgerne har været bekymret for, at frugttræerne tiltrækker bier.

Genopretning af Brødmosen

Brødmosen er et område med høj naturværdi og stor artsrigdom. Området skal plejes og gøres mere tilgængeligt. Der er bevilget 100.000 kr. til et forprojekt.

Bedre levesteder for den Grønbroget Tudse

I forbindelse med det nye byudviklingsprojekt i Hundige Strandby vil der i samarbejde med KLAR Forsyning blive lavet regnvandsbassiner samt paddevandhuller til Greve Kommunes ansvarsart – Den Grønbroget Tudse.

Hedeland – mere vild natur

I/S Hedeland er et 1000 Ha stort natur- og friluftsområde ejet af Greve, Roskilde og Høje Taastrup Kommuner. Hedeland er anlagt i et område, hvor der tidligere er gravet grus og har potentiale til at blive 1500 Ha. I Hedeland er der lavet et stort arbejde med at registrere planter, insekter, padder m.v. Der er også lavet plejeprioriteringer og en udviklingsplan for Hedeland. Der har manglet midler til at samle op på arbejdet og handle på det. Der er derfor søgt om 1 Mill. Euro til et Horizon 2020-projecet til et løft af biodiversiteten i Hedeland. (Der forventes svar i løbet af sommeren). Du kan se udviklingsplanen for Hedeland og naturrapporterne her.

<http://hedeland.dk/udviklingsplaner>

Vildere græsrabatter

Line fortalte om forsøgsordninger med vilde græsrabatter og staudermåtter på Greve Centervej. Rabatterne slås også tidligere, så urterne kan nå at få et forspring. Det tager tid at omlægge driften, da der er en masse forhold der skal tages højde for f.eks. trafikikkerhed og den kulturforandring det vil være at se på et "uplejet" areal, når man er vant til synet af jævnlige klippet græs. Det er også omkostningstungt, da rabatterne først skal skrælles af. Rundkørslen ved Dønnergårds Allé og de store indfaldsveje kan være næste skridt.

Heidi oplyste, at Socialdemokratiet havde bedt om, at Vilde rabatter kom med i Park & Vej-kontrakten. Line oplyste at administrationen vil arbejde videre med dette i forbindelse med udarbejdelse af den nye kontrakt. Forud vil der skulle foretages et analyse arbejde af hvilke græsrabatter det vil give mening at "forvilde" med baggrund i vejtekniske forhold og områdets egnethed også i forhold til borgernes modenhed for "forvildede" græsrabatter.

Lars Bjarne oplyste at det helt overordnet drejer sig om et dannelsesprojekt bort fra benævnelsen "ukrudt" og frem til "biodiversitet". F.eks. relevant at mælkebøtter og skvalderkål ikke anses som ukrudt, samt at omlægning af kommunale rabatter ikke nødvendigvis skal ske med grus og sand, men at der er værdi i at styrke biodiversiteten i forhold til den jordbundstype, der nu engang er. DN lagde endvidere vægt på, at vi skal ud til borgerne, samt at DN har materiale på vej til skolerne, som kan anvendes. Der hvor det batter er, at omlægge arealer med alm., hyppigt klippet græs og ikke sætte ind de steder, hvor der allerede er høj biodiversitet for at gøre den endnu højere. Der skal desuden gerne registreres, dyr og svampe (planter registreres løbende). Hvis regi-

streringen bliver formidlet, så vil det blive et værdifuldt element i dannelsesprojektet. En ønsket indsats er også at få lavet en plejeplan for stranden, fordi det er nødvendigt f.eks. i de områder, hvor naturen skal bevares næringsfattig og ikke gro til. Træstubbe skal også efterlades, gerne i 2 meters højde, når der fældes træer.

Jon oplyste at det vil være godt at undgå at slå græsset på mindre arealer, da sommerfuglene foretrækker at lægge æg i langt græs.

Heidi oplyste, at det er vigtigt for Byrådet at få Natur- & Miljørådets ideer.

Lars Bjarne spurgte ind til reglerne for konkurrencen Danmarks vildeste kommune. Der er ikke er nogen faste regler for hvordan kommunerne skal gøre deres arealer vildere – så længe det er til fordel for biodiversiteten.

Mads oplyste at Greve Vandværk også gerne vil være en del af løsningen. Der vil ske en forbedring af vandkvaliteten i Brødmosen, når der kommer et nyt vandværk i 2023. Vandværkeret ejer ca. 1,5 HA BNBO (Boringsnære beskyttelsesområder) samt vejrabbatter. Områderne vil fremadrettet blive driftet mere grønt for at styrke biodiversiteten. Det giver også en øget biodiversitet, når der plantes skov for at beskytte grundvandet. Det kunne være en ide at forsøge at få et bi-certifikat.

Mads fortalte at der i Egedal Kommune er lavet en særlig frøblanding som uddeles gratis til borgerne. Borgmesteren og Udvalgsformanden har endvidere udfordret borgerne i at skabe den mest biodiverse og kreative have i kommunen. Den blev drevet med en stafet, hvor borgmesteren omlagde et stykke af sin plæne, gav stafetten videre til TMU-formanden, og derpå til borgerne. Derudover blev det også nævnt, at det er en stor værdi at tænke i børnene, og den værdi det er at have naturprojekter i skolen, som også kan have effekt hjemme.

Allan pegede på, at stenrev øger biodiversiteten i havet. Køge Bugt Stenrev er i dialog med Nordea Fonden om et stenrev ved Mosede Fort. Fonden har f.eks. givet input om at skabe samarbejde med Mosede Fort, hvilket er på plads ift. et lokale til formidlingsudstyr. Køge Bugt Stenrev har søgt Kystdirektoratet om tilladelse til at etablere stenrevet Strandgreven (søstjerne form), der forventes svar om ca. 3 måneder. Det ville være en god udbygning med en naturvejleder, delvist betalt af Greve Kommune. Projektet løber op i ca. 1,5 mio. kr., hvoraf Nordea gerne ser, at Greve Kommune lægger op imod 0,5 mio. kr. til naturvejledning. Stenrevet ligger godt placeret ift. adgang med tog og parkering. Beliggenheden og synergien med Greve Fort er oplagt, der er store værdier i hele området. Nordea kræver dels inddragelse af kommunen og dels tilladelse fra Kystdirektoratet. Køge Bugt Stenrev er også i dialog med Velux Fonden om et stenrev længere ude i Køge Bugt - Klintekongen.

Anton oplyste, at udover samarbejde omkring stenrev, vil Mosede Fort også gerne formidle andre temaer f.eks. mad og bæredygtighed.

Det blev generelt drøftet, at formidling er en vigtig indsats, måske i Vildeste Kommune men ellers i det næste punkt om prioritering i et opgavekatalog. Man kunne jo genoptage ideen med naturbaser. Små skabe rundt omkring på land, der har redskaber til at formidle og give naturoplevelser (plakater/net/spande). Det at få en naturvejleder ansat nævnes af flere, da Greve Kommune i dag ingen naturvejleder har.

Ernst foreslog, at vi så på ideerne fra helhedsplanen for udvikling af Olsbækkilen – Olsbækken Friluftsland. <https://www.greve.dk/media/28402/oplaeg-vedr-olsbaekkilen.pdf>

Peter opsummerede, at der var 4 hovedemner: Stenrev/Mosede Fort, Olsbækkilen, strandengene, samt en mere generel borgerrettet formidlingsindsats.

6. Natur- og Miljøprojekter – idekatalog v/ Peter H. Schaarup Greve Kommune

Tiden var meget fremskreden, så punktet blev ikke færdigbehandlet. DN ønsker, at rådet får genetableret et projektkatalog og at der prioriteres i kataloget i fællesskab. Lars Bjarne fremlagde DN's 8 forslag til naturprojekter i prioriteret orden.

- a. Opkøb af Dønnergårds jorde og omdanne det til naturområde. Mulighed for bynært naturområde med store naturværdier ved at indtænke Olsbækken og Hederenden.
Gården ligger i fingerplanen, hvor der ikke må bygges, men man kunne omdanne landbrugsarealet til vild natur. Genslyng Olsbækken og lave en sø der hvor Olsbækken og Grevebækken løber sammen.
- b. Alle offentligt ejede jorde overgår til naturarealer, selvsået skov eller græsning og ugødsket drift.
Her tænkes på et landbrugsareal ved Langagergård og Karlslunde station. Forpagtningsaftalerne kan opsiges og de to områder kan omdannes til vild natur. Kan kombineres med et borgerdannelsesprojekt, hvor borgerne er med til at observere den stigende biodiversitet.
- c. Støtte til etablering af stenrev i Greve Kommune
Der er søgt om penge til forundersøgelse og sten hos Veluxfonden. Forundersøgelse 85.000 kr. og sten et par Mill. Der søges endvidere om penge til naturvejleder. Fondene har en forventning om, at Greve Kommune finansiere halvdelen dvs. ca. 500.000 Kr.

Strandgreven er et formidlingsrev med 5 arme. Stenrev øger biodiversiteten. Der kommer mere ålegræs og natur. Fisk flytter hurtigt ind og er fuldt udviklet om ca. 8 år. Der er synergi og samarbejde med Greve Museum omkring formidling. Der samarbejdes endvidere med skoler og Ernst fra Børne- og Ungdomsorganisationerne. Naturvejleder kunne være et forslag i to år.

- d. Øget indsats for vandløb, også dem der som Hederenden og dele af Grevebækken med flere, er lidet vandførende om sommeren: Undersøgende projekt til at klarlægge, hvordan de kan få mere og bedre vand
- e. Opkøb af Skelmosen: Lad det stå som urørt skov med stisystem. Kan blive en del af det samlede naturområde langs Olsbækken
- f. Afsætte midler til plejestrategi og gennemførelse af regelmæssig pleje ved stranden
- g. Beslutning om at sikre at skovområdet mellem jernbanen, Godsparken og Olsbækken skal have status som urørt skov. Området ved Olsbækken har en vis alder og naturværdi
- h. Registrering af naturværdier i Greve til supplement af de seneste fra 2018. Skal inddrage planter, dyr og svampe

Projekterne til Danmarks vildeste Kommune har en kort tidshorisont. Konkurrence slutter ved udgangen af 2022 mens projekterne i projektkataloget kan række langt ud i fremtiden.

Det blev besluttet, at Rådet skal have et møde efter sommerferien, hvor der arbejdes videre med ideer og prioritering til Danmarks Vildeste Kommune samt ideer og prioritering til et projektkatalog.

7. Status på Olsbækengprojektet og valg til styregruppen for Brødmoseprojektet v. Peter H. Schaarup Greve Kommune

Køer er på græs. Natur- og Miljørådet vil blive inviteret til indvielse af Olsbækengprojektet. DN fik valgt to repræsentanter i styregruppen for Brødmoseprojektet.

8. Orientering fra administrationen v/ Peter H. Schaarup Greve Kommune

Vi nåede ikke punktet

9. Runde hvor medlemmerne af Rådet har mulighed for at orientere hinanden om kommende aktiviteter

Lars Bjarne fortalte, at DN har en kampagne Hop i havet 22. august. Der vil

være et arrangement ved Mosede Fort.

DN kører også projekt Vibe en kampagne, for at få mere natur i Greve og øge bevidstheden om den eksisterende natur.

Rune fortalte, at der er fjernet vedopvækst på orkide-engen og opfordrede os alle til at kigge forbi, da det er en naturperle, vi kan være stolte af. Strand Parken forsøger igen at få flyttet Sankt Hans bålene fra strandengene og ned på stranden/sandet. Hvilket lykkedes fint sidste år. Strandparken har problemer med, at nogle borgere slår græs uden for egen grund.

10. Evt.

-

11. Næste møde tirsdag den 24. august kl. 17 – 19.

Dagsorden:

- 1) Danmarks Vildeste Kommune Ideer og prioritering
- 2) Projektkatalog Ideer og prioritering
- 3) Evt.

Med venlig hilsen

Karen Knudsen
Natur & Miljø

Adresse Greve Kommune
Rådhusolmen 10
DK-2670 Greve

Telefon 43 97 97 97
Hjemmeside www.greve.dk
Digital post www.borger.dk/post

Åbnings- og telefontider
www.greve.dk/kontakt

Tidsbestilling
www.greve.dk/tidsbestilling

Afdeling Miljø
Sag 20-001888K

EAN
Konto 4316 3191110226
CVR 44 02 39 11